

דוח שבועי בנושא הגנה על אזרחים

19-25 בנובמבר 2008, מס' 287

התפתחויות אחרונות

מתאם הסיוע ההומניטרי לשטח הפלסטיני הכבוש, מקסוול גיילארד תיאר, בפתיחת הפניה המשולבת לסיוע לשנת 2009 (CAP), את הסגר הכללי המוטל על רצועת עזה כ"פגיעה בכבוד האדם עם השלכות הומניטריות חמורות". הסגר הכללי, שהחל ב-7 ביוני והודק באחרונה, הביא להידרדרות בחיי היום-יום של מרבית אזרחי עזה – מחצית מהם ילדים. חיי התושבים מתרכזים יותר ויותר במאבק יומיומי להשגת מים זורמים נקיים, גז לבישול ומזון טרי למשפחותיהם. כתוצאה מהמחסור בחשמל ובדלק לגיבוי (להפעלת מחוללים), מרבית השירותים והמתקנים הבסיסיים פועלים על הסף – בגלל קבלת כמות מוגבלת של חלקי חילוף ותחזוקה, והיעדר השקעות בפיתוח למעלה משנה. היות ששיעור העוני עומד כבר על 76%, ושיעור האבטלה על 45%, פונים אותם 76% מהתושבים המקבלים סיוע לפתחי הקהילה הבין-לאומית לקבלת עזרה באופן תכוף יותר ויותר.

ב-26 בנובמבר נפתחו המעברים לעזה והותרו הכנסת סיוע הומניטרי מוגבל ואספקת דלק. זו אמנם התפתחות חיובית, אך כמות האספקה המיובאת עדיין אינה מספקת לצורכי התושבים ולהשבת שגרת החיים הנורמלית למסלולה. שיעור יבוא הסחורות, מאז סגירת המעברים ב-5 בנובמבר, עומד על ממוצע של פחות מ-5 מטענים ביום, בהשוואה ל-123 ב-8 באוקטובר ו-475 ב-7 במאי, לפני השתלטות החמאס על הרצועה. אי הסדירות של הסיוע ההומניטרי מקשה גם על הארגונים לנהל תוכניות סיוע.

ב-26 בנובמבר, לאחר החלפה זמנית של בטריות שניזוקו, באמצעות בטריות מוסבות של כלי רכב, חזרה תחנת הכוח של עזה לפעול. עם זאת, אספקת החשמל עדיין איננה יציבה מאחר שהמערכת החלופית עלולה לקרוס בכל רגע ויתרות הדלק יספיקו ליומיים בלבד. הפסקות החשמל, במיוחד בעיר עזה, צפויות להצטמצם לפחות ביומיים הבאים.

ב-27 בנובמבר התירה ישראל כניסת 18 טונות כלור המשמש לחיטוי מי שתייה. כמות זו תספיק לכשמונה ימים.

באתר השיגור בעזה. לא דווח על נפגעים מטילים ומירי מרגמות.

עזה: הסגר המתמשך משפיע קשות על האוכלוסיה

בתקופת הדיווח נמשך הסגר שהטילה ישראל ב-5 בנובמבר על מעברי הרצועה בתגובה על ירי הטילים של פלסטינים חמושים. הסגר השפיע על כל תחומי החיים מאחר ונמנעה הכנסתם של סיוע הומניטרי בסיסי ודלק. ב-21 בנובמבר, לצד גינוי של ירי הטילים הפלסטיני על אזרחים ישראלים, הכריז מתאם סיוע החירום ההומניטרי מטעם האו"ם: "אמצעים המגבירים את הקושי והסבל של כלל תושבי עזה אינם מקובלים ועליהם להיפסק לאלתר... עלינו לוודא כי הצרכים ההומניטריים של התושבים יסופקו, גם בסביבה הפוליטית והבטחונית הקשה ביותר."

פעולות צבאיות המשפיעות על אזרחים

בגדה המערבית, 17 פלסטינים, בהם חמישה ילדים, נפצעו השבוע על ידי צה"ל, בהשוואה ל-15 בשבוע שעבר. תשע מהפציעות התרחשו בעת הפגנות נגד הגדר. צה"ל ערך 80 סריקות חיפוש במהלך השבוע בגדה המערבית. אחת מהגדולות ביותר נערכה בכפר תוקוע (נפת בית לחם), ובמהלכה פגעו חיילי צה"ל בשני ילדים ואישה ועצרו 20 איש. בנוסף, על הכפר הוטל עוצר בן 20 שעות, שבמסגרתו שובשו הלימודים בבתי הספר. זו הפעולה השמינית של צה"ל בכפר תוקוע מתחילת אוגוסט 2008.

ברצועת עזה המשיכו התנגשויות בין חמושים פלסטינים לבין צה"ל, במהלכם נפצע אזרח פלסטיני לא חמוש. השבוע לא נהרגו או נפצעו פלסטיני חמושים, וזאת בהשוואה לשמונה הרוגים ושישה פצועים בשבוע שעבר. במהלך השבוע, חמושים פלסטינים ירו כ-20 טילים תוצרת מקומית ופגזי מרגמה אל ישראל, רובם על שדרות. חמישה מהם התפוצצו

1 המשרד לתאום הומניטרי של האו"ם - OCHA

שיבושים באספקת החשמל: למעט רפיח, תושבי עזה המשיכו לסבול מהפסקות חשמל ממושכות, לאחר שתחנת הכוח היחידה של עזה הושבתה שוב ב-13 בנובמבר, אחרי שישראל מנעה מעבר של אספקת דלק וחלקי חילוף לרצועה. ב-24 בנובמבר התירה ישראל הכנסת 440,000 ליטר של דלק תעשייתי, אך התחנה לא הצליחה לחדש את פעולתה בעקבות קריסת מערכת הטורבינות אחרי ההשבתה הממושכת. חברת החשמל מסרה כי התוכנית לוויסות אספקת החשמל, שיושמה כבר בשבוע שעבר וגרמה להפסקות חשמל יזומות ברחבי הרצועה, תימשך. בעיר עזה, שבה כ-600,000 תושבים, ובמרכז הרצועה, המשיכו התושבים לסבול מהפסקות חשמל של 16 שעות ביום. בתי החולים בעזה המשיכו לתפקד על אף הפסקות החשמל, בעזרת מחוללי גיבוי, שאינם מיועדים להפעלה שוטפת של שירותים רפואיים.

רוב משקי הבית בלא אספקת מים סדירה: מערכת המים בסכנת זיהום: הפסקות החשמל שהוחרפו בשל המחסור בדלק להפעלת מחוללי הגיבוי, השפיעו גם על יכולתה של חברת המים של עזה לספק מים ולהפעיל את משאבות הביוב. כ-80% מבארות המים של עזה (115 מתוך 145) פועלות באופן חלקי בלבד והשאר אינן פועלות כלל. עקב כך, מחצית התושבים של העיר עזה מקבלים אספקת מים רק פעם בשבוע לשעות אחדות. עקב אי חפיפת הזמנים בין אספקת המים והחשמל, תושבים רבים הגרים בבניינים רבי קומות, ותלויים בהפעלות משאבות לקבלת המים, לא קיבלו מים כלל. ב-23 בנובמבר, חברת המים של עזה הביעה חשש למשבר נוסף המתקרב במשק המים – יתרת הכלור המשמש לחיטוי מי שתייה תאזל בתוך שבועיים אם לא תותר כניסת משלוח חדש. בבארות אחדות כבר נגמר המלאי וחברת המים מבקשת מהתושבים בכמה אזורים להרתיח את המים לפני השתייה. האפשרות לזיהום המערכת במים ללא חיטוי בכלור מעוררת חשש כבד.

סיוע הומניטרי בלתי מספיק: ב-24 בנובמבר, הותרה הכנסה של 48 מטעני סיוע הומניטרי (לחלוקה בקרב מוטבים נזקקים) ומטענים מסחריים להפצה בשוק החופשי בעזה. מתוכם, 28 מטענים הכילו אספקת מזון (בעיקר חלב ומוצרי חלב, אורז, שמן לבישול וקמח) ו-20 מטענים הכילו גרעיני חיטה ומזון לבהמות. במהלך השבוע גבר החשש כי יאזל מלאי החיטה. נכון ל-25 בנובמבר, מלאי החיטה בטחנות ובמחסנים בעזה היה פחות מ-3,000 טונות, כאשר שלושה רבעים מהכמות הכוללת היו מהאיכות הנמוכה ביותר. על פי הערכה של ארגון תוכנית המזון העולמי, צריכת הקמח היומית הדרושה בעזה היא כ-450 טונות. רוב טחנות הקמח שומרות את מלאי הקמח עבור המאפיות ולכן אין קמח זמין לחלוקה של ארגוני הסיוע ההומניטרי. על פי ארגון המזון העולמי, מוצרי חלב, בשר, פירות ואורז, וכן מזון לבהמות ופריטי היגיינה אחדים אינם זמינים בשוק במידה מספקת.

למחסור בגז-בישול השפעה שלילית על שירותים ועל מקורות מים: מאז 5 בנובמבר, לא הותרה כניסת גז לבישול לרצועה וכמעט כל המסופים נשארו סגורים. כמות מסוימת של גז אמנם יובאה ממצרים דרך המנהרות, אך הכמויות מוגבלות מאוד והמחיר הנו פי ארבעה מהגז הישראלי. לפיכך, הגז אינו בהישג ידם של רוב התושבים. כמעט כל בתי החולים, המאפיות ומשקי הבית הושפעו מהמחסור. אנשים נאלצו להשתמש בחומרים דליקים שונים כדי לבשל. כ-30

מתוך 47 מאפיות לחם בעיר עזה חדלו לפעול בגלל היעדר גז לבישול, 10 יותר מה-20 שדווח עליהן בשבוע שעבר. לכן, זה השבוע השני ברציפות, דווח על תורים ארוכים לפני המאפיות שעדיין פועלות. קיצוב מנות הלחם – שקית פיתות לאיש – נותרה בעינה. בינתיים השפיעה סגירת המאפיות על תוכנית ההזנה של אונר"א בבתי הספר, תוכנית שבמסגרתה זוכים כ-200,000 תלמידי בית ספר לארוחה יומית. מזוננים רבים בבתי הספר נאלצים להגיש ארוחות מזינות פחות. הלולים נפגעו במיוחד מהמחסור בגז לבישול, המשמש לחימום המדגרות, בשילוב עם המחסור במזון לחיות ובעלי מדגרות נאלצו להשמיד כמויות גדולות של בעלי חיים. על פי ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, באחת מתוך 11 המדגרות בעזה הושמדו 300,000 אפרוחים ביום אחד.

השהיית סיוע במזוננים: חלוקת הכסף של אונר"א לפליטים העניים ביותר עדיין מושהית מאז 19 בנובמבר עקב מחסור בשקלים בעזה. ההקצבות האישיות הקטנות מאפשרות לפליטים העניים ביותר, שאין להם מקור הכנסה אחר, להשלים את סל המזון הבסיסי שלהם בירקות טריים ואספקה חיונית למשק הבית.

הגדה המערבית: עוד הריסות בתים במזרח ירושלים ובשטח C

במהלך השבוע הרסה ישראל ארבעה מבני מגורים בבעלות פלסטינית בשל היעדר רישיונות בנייה. בעקבות זאת 20 איש, בהם 12 ילדים, נעקרו מבתם. שלוש מההריסות בוצעו על ידי עיריית ירושלים ב-25 בנובמבר בכפרים במזרח ירושלים: ענאתה, א-סוואחרה אלגרבייה וג'בל אל מוכבר. שניים מהמבנים האלה נבנו מחדש, לאחר שנהרסו בעבר בשנים קודמות. המבנה הרביעי, שנהרס על ידי המנהל האזרחי (מנהא"ז) נמצא באזור C, בפאתי שכונת אל עזרייה (נפת ירושלים). בעוד שהמנהא"ז טען כי צווי ההריסה הונפקו ונמסרו מבעוד מועד, שני הקשישים, שעמדו לעבור לגור בבית, דיווחו כי לא נמסרו להם צווי התראה או הודעות כלשהן. ההריסה התבצעה בזמן ששניהם קיבלו טיפול רפואי בבית חולים; בשל כך לא היה באפשרותם להוציא רהיטים או חפצים אחרים מהבית. בנוסף, המנהא"ז הוציא ארבעה צווי הריסה בכפר אל עקבה (נפת טובאס) לשלושה בתים בתהליכי בנייה ולדרך חקלאית אחת. הכפר כולו שוכן באזור שהוכרז על ידי צה"ל כאזור צבאי סגור, ולכן כל תושביו בסכנת עקירה, כיוון שלמרבית הבתים בו הוצאו צווי הריסה.

אירועים אלה מתבצעים במסגרת חידוש ההריסות באזור C והגברת היקף ההריסות במזרח ירושלים; מאז אוגוסט 2008 נהרסו 132 מבנים בבעלות פלסטינית באזור C ו-16 מבנים במזרח ירושלים.

תקריות עם מתנחלים: מתיחות רבה בחברון

רמת מתח גבוהה נצפתה בתקופת הדווח באזור השליטה הישראלית בחברון (H2), בעקבות החלטת בית המשפט הגבוה לצדק (בג"צ) בשבוע שעבר לפנות את ההתנחלות מבית רג'אבי. ב-21 בנובמבר הגיעו לעיר כ-20,000 מקרה תומכי המתנחלים. באותו זמן השתלט צה"ל על עמדות תצפית בחמישה בתים פלסטיניים כדי לאבטח את תנועת המתנחלים ותומכיהם. צה"ל סגר גם את המסגד במערת

המכפלה (מסגד איברהים) בפני מוסלמים. במהלך השבוע השליכו מתנחלים ישראלים אבנים על בניין פלסטיני בשטח H2 בחברון, חיללו מצבות בבית קברות מוסלמי סמוך ושרטבו כתובות גנאי על הקירות ועל דלת מסגד א-ראס הסמוך להתנחלות.

הפגנות בגדה המערבית

מספר הפגנות נגד הגדר התקיימו השבוע בנעלין (נפת רמאללה), בג'איוס (נפת קלקיליה) ובאל מעסרה (נפת בית לחם). תשעה פלסטינים ופעיל שלום בינלאומי נפצעו. בהפגנת המחאה בג'איוס, שנערכה נגד הגבלת הגישה של חקלאים פלסטינים לאדמה מעבר לגדר, הרסו המפגינים חלק משער הגדר. מספר הפציעות בהפגנות נגד הגדר ממשיך לרדת מתחת לממוצע השבועי שנרשם בתקופת השיא בין מאי לאוגוסט, בעיקר משום שפחתה תדירות ההפגנות. בנוסף, בהפגנה אחר, חיילי צה"ל פצעו ילד אחד ושני גברים בכדורי מתכת מצופים גומי בהפגנה אחרת, שרכו פלסטינים ליד הישוב המפונה חומש, במחאה על ניסיונות חוזרים ונשנים של מתנחלים להתיישב מחדש במקום.

מספר הסריקות שערך צה"ל: 80 (81 בשבוע הקודם)
מספר הפלסטינים שנעצרו בידי כוחות צה"ל: 65 (75 בשבוע הקודם)
מספר המחסומים המדלגים שהציב צה"ל: 60 (58 בשבוע הקודם)

מחסומי הגדה המערבית שבהם דווח על תורים ארוכים ועיכובים ממושכים:
שכם: חווארה, בית איבה, תפוח ירושלים: קלנדיה וא-ראם יריחו: מת"ק יריחו

מחסום ים המלח ממשיך לחסום גישה של כלי רכב בעלי לוחית זיהוי פלסטינית מיום חמישי אחה"צ עד מוצאי שבת.

לקריאת הדוח בשפה האנגלית פנו לאצטר OCHA :
www.ochaopt.org

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_weekly_briefing_note_2008_11_25_english.pdf

סיכום נתוני השבוע:

- נפגעים כתוצאה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני
- הרוגים פלסטינים: 0
  - פצועים פלסטינים: 1 בעזה, 17 בגדה המערבית, מתוכם 5 ילדים
  - פצועים ישראלים: 0

3 המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA

ת.ד. 38172 ירושלים, טל: 02 – 582 5853 /9962 ochaopt@un.org www.ochaopt.org